

PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 15

im. Kornela Makuszyńskiego
w Wodzisławiu Śląskim

rok szkolny **2018/2019**

Nie zawsze możemy kształtować lepszą przyszłość dla naszych dzieci, ale zawsze powinniśmy kształtować nasze dzieci dla czekającej je przyszłości”

F.D.Roosevelt

Obowiązujące akty prawne:

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. Z 2017 r. poz. 59).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U poz. 1249)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U z 2017r. poz. 783)
- Karta Nauczyciela.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust.1.
- Program polityki prorodzinnej państwa z dnia 17.11.1998 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
- Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, z 2017 poz. 882)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).
- Koncepcję Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 KPK (Dz. U. 1997 nr 89 poz 555 ze zm art 304)
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 KPC (Dz. U. 1964 nr 43 poz. 296 ze zm art 572
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1654 ze zm
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 – tekst jednolity 1 kwietnia 2016 Dz. U 2016 poz. 575
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia
- w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U 2015 poz. 1249)
- Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013 w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych w tym publicznych poradni specjalistycznej (Dz. U 2013 poz. 199 ze zmianami)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i (Dz. U 2017 poz. 1591 ze zm)
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U 1578 ze zm.)

WPROWADZENIE

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

WYCHOWANIE

Proces wspomagania wychowanka w rozwoju angażujący wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, starszego kolegę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka): pozostających w relacji, współdziałających dla osiągnięcia celów oraz dzielących się odpowiedzialnością w tym procesie (wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, wychowanek za korzystanie z nich). Modelowy proces wychowania w szkole/placówce zakłócają czynniki wewnętrzne tj. ograniczone kompetencje wychowawców, specjalne potrzeby edukacyjne wychowanków oraz niekorzystne środowisko rówieśnicze w szkole i zewnętrzne tj. ograniczone kompetencje wychowawcze rodziców, naturalne środowisko rówieśnicze wychowanków oraz czynniki ryzyka tkwiące w szeroko rozumianym społeczeństwie, prowadząc do zaburzeń w zachowaniu i wymuszając interwencję profilaktyczną.

PROFILAKTYKA

Proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Program zawiera dwa rodzaje profilaktyki:

- pierwszorzędową – skierowaną do wszystkich uczniów i ich rodziców;
- drugorzędową – obejmującą uczniów już zdiagnozowanych

Profilaktyka w środowisku szkolnym powinna spełniać podstawowe zadania, takie jak:

1. dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń – chociaż posiadanie informacji nie gwarantuje jeszcze ich wykorzystywania, to brak wiedzy z tego zakresu wyklucza możliwość wzięcia odpowiedzialności za własne wybory;
2. kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych – bowiem dostępność wszelakich dóbr konsumpcyjnych odpowiadających na potrzeby

człowieka wymaga rozwijania mechanizmów samokontroli opartych na wartościach;

3. kształtowanie umiejętności intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny) – ponieważ człowiek, który nie radzi sobie ze sobą, nie jest w stanie poradzić sobie z wyzwaniami zewnętrznego świata;
4. kształtowanie umiejętności interpersonalnych – albowiem współczesny nastolatek (choć nie tylko on) coraz częściej wyłącza się z bezpośrednich kontaktów z drugim człowiekiem, do lapidarnej komunikacji wykorzystuje media elektroniczne, a realną bliskość zamienia na życie w świecie wirtualnym;
5. kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, które okazują się bezcenne, mimo iż współczesny świat (także w sferze edukacji) nastawiony jest na rozwijanie myślenia i działania schematycznego (tzw. testomania), a nie samodzielnego i twórczego;
6. rozwijanie więzi z grupą społeczną – coraz częściej mamy bowiem do czynienia z przypadkami izolacji od grupy, bezwzględnej rywalizacji (tzw. rankingomanii) czy wymuszaniem na słabszych korzystnych dla siebie działań i rozwiązań (na każdym poziomie relacji);
7. uczenie odpowiedzialności, albowiem człowiek (zwłaszcza niedojrzały) ma naturalną potrzebę posiadania praw, a nie można z nich korzystać, jeśli nie jest się osobą odpowiedzialną (czyli akceptującą skutki własnych wyborów i działań);
8. rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego – gdyż są to dwa podstawowe obszary, w których odbywa się rozwój i dojrzewanie uczniów, a konstruktywny rozwój może zachodzić jedynie w rozwijającym się środowisku, zaś dojrzewanie – w środowisku dojrzałym;
9. kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych – brak jednoznacznych granic uniemożliwia nabywanie kontroli własnego zachowania i rozwijanie odpowiedzialności;
10. wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka – ponieważ brak wczesnej i skutecznej interwencji prowadzi do rozwoju problemów.

Tak rozumiane działania profilaktyczne należy prowadzić na *trzech poziomach*.

- Działania na pierwszym poziomie (tzw. profilaktyka I stopnia lub profilaktyka uniwersalna) kierowane są do tych wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.
- Działania na drugim poziomie (tzw. profilaktyka II stopnia lub profilaktyka selektywna) kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.
- Działania na trzecim poziomie (tzw. profilaktyka III stopnia lub profilaktyka skoncentrowana na jednostce) kierowane są do osób, które dzięki oddziaływaniom korekcyjnym, terapeutycznym czy rehabilitacyjnym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Wspólnym obszarem dla wychowania i profilaktyki są działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia (czyli profilaktyka uniwersalna), aczkolwiek korzystniej jest dla wychowanków realizować je w kontekście działań wychowawczych lub też w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Najważniejsze jednak wydaje się to, co łączy wychowanie i profilaktykę – jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnieniu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować (mimo że preferują różne metody oddziaływań), wreszcie – to w świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

Kluczowym celem szkoły jest wprowadzanie uczniów w świat wartości. Wychowanie do wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie dziecka, a co za tym idzie umiar w stosowaniu tak swobody jak i przymusu. Najogólniej mówiąc o „wychowaniu do wartości” mamy na myśli wychowanie do wartości postrzeganych i rozumianych jako pozytywne – w znaczeniu: ogólnoludzkich, wyższych, duchowych. Dorastanie do wartości wymaga także bezpośredniego poznania i doznania odkrywanych wartości w codziennym

życiu, co z kolei wymaga zetknięcia się z wzorcami osobowymi, z wartościowymi działaniami, oraz dobrymi praktykami. Wartość – to wszystko, co cenne i godne pożądaniami, co stanowi cel dążeń ludzkich, co uważane jest za ważne oraz sprzyjające i w taki sposób urzeczywistniane. Zatem wartości to:

- rzeczy i sprawy ważne, cenne, pożądane.
- życiowe drogowskazy, mapy, kompas.
- standardy naszych myśli, postaw i zachowań, które mówią o tym, kim jesteśmy, jak żyjemy i jak traktujemy innych ludzi.
- kryteria naszych ocen, decyzji i wyborów.

Poprzez właściwe kierowanie wychowaniem ku wartościom pożądanym społecznie, możemy powodować u młodych ludzi „otwarcie na wartości”, poznawanie ich, akceptację (uwewnętrznianie) i kierowanie się nimi w życiu. Śmiało można powiedzieć, że wartości są przewodnikami życia osobowego i społecznego i jako takie nie mogą stać w sprzeczności z dobrem wspólnym. Wychowanie do wartości stanowi pewien istotny wycinek całej problematyki wychowania.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w celu przeciwdziałania narkomanii.

Działalność ta obejmuje działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- *fizycznej* – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- *psychicznej* – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

- *społecznej* – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- *aksjologicznej* – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- *współpracę z rodzicami lub opiekunami* uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- *kształtowanie hierarchii systemu wartości*, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- *wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką* oraz społecznością lokalną;
- *kształtowanie przyjaznego klimatu* w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- *doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców* w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
- *wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców* oraz rodziców lub opiekunów;
- *rozwijanie i wspieranie działalności wolontaryjnej* oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w art. 2a ust. 1 oraz art. 56 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”;
- *wspieranie edukacji rówieśniczej* i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole i placówce polega na stałym poszerzaniu oraz ugruntowywaniu wiedzy, a także umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia oraz zdrowego stylu życia. Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, a także młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, o których mowa

w §1 ust. 2, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;

- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole i placówce polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły lub placówki. Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji;
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji;
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”;
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- *w przypadku profilaktyki uniwersalnej* – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,
- *w przypadku profilaktyki selektywnej* – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- *w przypadku profilaktyki wskazującej* – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- wyniki przeprowadzonej diagnozy;

- zebrane (w formie wywiadu) od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzone wywiady na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania;
- obserwacje

Wartości uznawane przez społeczność szkolną

Wartości najważniejsze dla rodziców uczniów naszej placówki:

- prawda
- tolerancja
- zdrowie
- wytrwałość
- szczęście
- miłość
- wiara
- przyjaźń
- patriotyzm

Najważniejsze wartości dla społeczności nauczycielskiej:

- życie ludzkie
- zdrowie
- miłość
- wartości moralne
- życie rodzinne
- prawdziwa przyjaźń
- wartości patriotyczne

Najczęściej wskazywane przez uczniów wartości to:

- szczerłość
- wiedza
- miłość
- zaufanie
- wiara
- tolerancja
- dobro
- odwaga
- pieniądze

Analizując wyniki badań ustalono, że wartości wyłonione przez poszczególne grupy społeczności szkolnej korelują ze sobą. Za najważniejszą wartość uważa się prawdomówność, szczerłość. Wartością, które została wskazane jednogłośnie przez wszystkie grupy jest miłość. Zaobserwować możemy, że wartości wskazywane najczęściej przez uczniów i rodziców się łączą, co pokazuje, że to rodzice mają znaczny wpływ na swoich wychowanków. W ankiecie uczniowie najczęściej wskazywali właśnie na rodziców jako tych, z którymi rozmawiają najczęściej na temat wartości.

Misja szkoły:

Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie edukacyjnym.

Wspomaganie w osiągnięciu celów wychowawczych w *czterech podstawowych sferach*: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucie sensu życia i istnienia człowieka.

Dzieląc się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Model absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Przywiązuje ważną rolę w byciu patriotą, Polakiem

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, patriotą, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

Oczekiwania rodziców

Analizując wyniki ankiet, które zostały przeprowadzone wśród rodziców, wskazują oni na kilka wartości, które uważają za najważniejsze. Są to: prawda, tolerancja, zdrowie, wytrwałość, szczęście, miłość, wiara, przyjaźń, patriotyzm.

Rodzice oczekują, że uczniowie w procesie podjętych działań profilaktyczno-wychowawczych posiadają takie umiejętności jak: przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie, sprawne posługiwanie się językiem obcym, rozwijanie własnych zainteresowań i uzdolnień, współdziałanie w zespole, umiejętność twórczego rozwiązywania problemów, przyjmowanie odpowiedzialności za swoją dalszą naukę, zdobędą patriotyczne podejście do kraju i szacunek dla ojczyzny.

Ocena potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów

Do naszej szkoły uczęszczają uczniowie z różnych środowisk, reprezentujący różny potencjał edukacyjny i społeczny. Szkoła pozwala im na rozwijanie swoich możliwości zarówno w zakresie edukacyjnym, jak i społecznym. Szkoła działa motywująco, dzięki czemu uczniowie osiągają wyższy niż na starcie nie tylko zasób wiedzy ale i wiarę w siebie, i w swoje możliwości rozwojowe. Oferta wszystkich zajęć dodatkowych daje możliwość poznania podstaw teoretycznych i praktycznych z różnych dziedzin. Otwiera horyzonty i rozwija wachlarz możliwości. Realizacja licznych projektów oraz angażowanie uczniów w różnego rodzaju aktywności ma odzwierciedlenie w osiągniętych wynikach oraz sukcesach pozaszkolnych. W naszej

szkole uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa oraz rodzinnej atmosfery. Włączamy uczniów w liczne akcje z zakresu szeroko pojętej profilaktyki i wychowania. Chętnie włączamy się również w liczne akcje charytatywne – cykliczne oraz akcyjne. W szkole uczą wykwalifikowani nauczyciele z których znaczna większość posiada stopień nauczyciela dyplomowanego oraz ukończyła co najmniej dwa kierunki studiów wyższych.

Środowisko wychowawczo-profilaktyczne:

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu, tłumaczą czym może być cyberprzemoc)

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwoju uczniów i usamodzielniania się;
- prowadzą dokumentacji nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;

- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku nauki / obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpraca z rodzicami; włączanie ich w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, pielęgniarką;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;
- organizują lekcje wychowawcze pod kątem przeciwdziałania cyberprzemocy
- organizują wśród uczniów debaty, korzystają z filmów profilaktycznych

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych opierając się na rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowując wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- współtworzą w wychowaniu uczniów w duchu patriotycznym

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- przestrzegają regulaminu szkoły;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);
- są przykładem dla pozostałych dzieci
- są odpowiedzialnymi patriotami

Pozostałe instytucje :

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. Wodzisławskie Centrum Kultury;
5. Policja;
6. Kościół;
7. PCK;
8. Miejska Biblioteka Publiczna;
9. Stowarzyszenie przy Dziupli
10. Stowarzyszenie UTW Wodzisław Śląski
11. Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna WZ Wodzisław Śląski
12. Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu WZ Rybnik
13. Stowarzyszenie Rodzina
14. Stowarzyszenie Amazonki
15. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Ekologiczna w Wodzisławiu Śląskim
16. Klub Seniora „Sami Swoi”
17. Wodzisławska Placówka Wsparcia Dziennego „DZIUPLA”

Cele programu profilaktyczno-wychowawczego:

I. Cel ogólny

W wyniku realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego uczeń poznaje siebie, swoje potrzeby, emocje, aspiracje i możliwości, zapoznaje się z cechami rozwoju fizycznego, uczy się dbać o własne bezpieczeństwo i zdrowie, oceniać osiągnięcia, planować doskonalenie oraz brać odpowiedzialność za własny rozwój. Chce zostać wychowywany w duchu patriotycznym

II. Cele szczegółowe

1. wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku do tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
2. wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
3. formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
4. rozwijanie kompetencji takich, jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
5. rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
6. ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
7. rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
8. wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany rozumieć świat;
9. wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji
10. wszechstronny rozwój osobowy ucznia poprzez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
11. kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
12. zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
13. ukierunkowanie ucznia ku wartościom takim jak patriotyzm

14. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia
15. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.
16. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
17. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.

Klasy I – III

Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
1. Zapoznanie z symbolami narodowymi 2. Poznawanie przez uczniów najbliższej okolicy, stolicy i innych miast polskich. 3. Poznawanie swojej miejscowości 4. Poznawanie sylwetek słynnych Polaków, patrona szkoły. 5. Wdrażanie do podejmowania zadań i odpowiedzialność za ich realizację. 6. Wspólne organizowanie imprez klasowych, niektórych zajęć, dekoracji klasy. 7. Samopomoc koleżeńska, opieka nad klasopracownią.	Pogadanki, wycieczki, udział w uroczystościach szkolnych i miejskich o wymowie patriotycznej, filmy audycje telewizyjne i inne Wybory samorządu klasowego, przydział czynności, współuczestniczenie uczniów w przygotowywaniu imprez klasowych, pomoc słabszym, niepełnosprawnym, chorym.	Uczeń kształtuje w sobie poczucie tożsamości narodowej przynależności do społeczności lokalnej i regionalnej. Dziecko ma poczucie przynależności do klasy współdziała w grupie, uczy się postaw społecznych, wychowuje się do demokracji i samorządności.

<p>8. Wdrażanie do zdrowego stylu życia.</p>	<p>Pogadanki z pielęgniarką, realizacja programów zdrowotnych Realizacja Programu „Trzymaj formę” .</p>	<p>Przestrzegają zasad higieny osobistej, wiedzą jakie są zagrożenia dla ich zdrowia.</p>
<p>9. Kształtowanie postaw ograniczonego zaufania do osób nieznajomych.</p>	<p>Pogadanki, realizacja programu profilaktycznego „Cukierki”.</p>	<p>Zwracają się o pomoc w sytuacjach trudnych.</p>
<p>10. Omówienie z uczniami praw i obowiązków dziecka w rodzinie.</p>		<p>Uczeń rozumie rolę i znaczenie rodziny w życiu człowieka.</p>
<p>11. Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną. 12. Przekazywanie systemów wartości związanych z rodziną.</p>	<p>Organizowanie Dnia Dziecka, Matki, Ojca, Dziadka, Dni Rodzin Współpraca ze stowarzyszeniem „Rodzina”</p>	
<p>13. Szczególna opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych i zagrożonych patologią.</p>	<p>Dofinansowanie obiadów, pomoc dzieciom z rodzin ubogich, patologicznych. Zachęcanie rodziców do brania udziału w „Szkole dla rodziców” Współpraca z asystentami rodzin</p>	<p>Uczeń zna numery telefonów instytucji, wie, gdzie należy szukać pomocy w sytuacjach, gdy zagrożone jest jego zdrowie, życie oraz jego bliskich i znajomych.</p>
<p>14. Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia. Przekazanie informacji o tym, gdzie należy szukać pomocy np. w sytuacjach naruszenia nietykalności, przemocy itp.</p>	<p>Współpraca z instytucjami wspomagającymi. Na bieżąco śledzenie stron Rzecznika Praw Dziecka</p>	<p>Rozpoznaje sytuacje zwiastujące zagrożenie.</p>
<p>15. Wdrażanie do współpracy, jako formy zapobiegania zachowaniom agresywnym.</p>	<p>Realizacja akcji Pana Michałaka „Odwaga ratuje życie” Realizacja Programu „Przyjaciele Zippiego”</p>	<p>Umie realizować elementy programu „Spójrz inaczej na agresję”</p>
<p>16. Nauka radzenia sobie dzieci z każdymi emocjami 17. Nauka dzieci postaw pro ekologicznych</p>	<p>Realizacja programu „Pani Kropelka odwiedza najmłodszych”</p>	

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, wrażliwości na potrzeby innych, uczciwości, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i rówieśniczej.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
1. Dokładne rozpoznanie środowiska rodzinnego pod kątem mogących się pojawić w przyszłości problemów natury społeczno –emocjonalnej (choroby, sytuacja materialna patologie, przemoc w rodzinie, i inne)	Ankieta, wywiad, zabawy socjoterapeutyczne, psychodramy, rozmowy, pogadanki, filmy(uczenie tolerancji i akceptacji, umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych)	Uczeń poznaje i stosuje elementarne normy współżycia społecznego w grupie rówieśniczej.
2. Wdrażanie uczniów do właściwych reakcji w przypadku wystąpienia problemów natury społeczno – emocjonalnych.	Filmy profilaktyczne, dyskusja, debata	
3. Integrowanie społeczności klasowej, szkolnej	Andrzejki, wigilia klasowa, wycieczki, zabawy klasowe, warsztaty (kulinarne, Sensoplastyka ®”)	
44. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.	Pogadanki, psychodramy, dyskusje. Uczenie reagowania na zjawiska przemocy	Dziecko uczy się wrażliwości na potrzeby innych, przyswaja sobie podstawowe zasady tolerancji. Potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych.
5.Wdrażanie do poszanowania odmienności innych w sferze wiary, poglądów, upodobań i zainteresowań, wyglądu zewnętrznego sytuacji materialnej itd.	DNI GODNOŚCI DNI PRZECIWKO DYSKRYMINACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH „ZAPAL SIĘ NA NIEBIESKO”	
6. Rozliczanie uczniów z powierzonych im zadań pod kątem uczciwości, eliminowanie np. ściągania, wyręczania się innymi, wykorzystywania innych.	Zawieranie kontraktów klasowych, rozmowy, psychodramy, filmy, spotkania z policjantem, kontakty z rodzicami, spektakle profilaktyczne.	Dziecko uczy się uczciwości, odpowiedzialności, asertywności, dokonywania słuszných wyborów.
7. Kształtowanie umiejętności asertywnego zachowania się, „mówienia nie”, gdy ktoś	Realizacja programów profilaktycznych lub	

namawia do zapalenia papierosa, zażycia narkotyku, spożycia alkoholu, wspólnego pobicia kolegi	ich elementów	
8. Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku	Wspólne zajęcia budująco-motywuujące”	
9. Działania wolontarystyczne	Przygotowanie ciastek dzieciom niepełnosprawnym	

Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
<p>1. Zapoznanie z prawami i obowiązkami zawartymi w Statucie Szkoły.</p> <p>2. Wyjazdy do teatru, spotkania w bibliotece miejskiej i szkolnej.</p> <p>3. Oglądanie spektakli teatralnych i przygotowanych przez uczniów.</p> <p>4. Zwiedzanie zabytków, wystaw muzealnych i artystycznych.</p> <p>5. Edukacja czytelnicza i medialna.</p> <p>6. Powierzenie uczniom zadań zespołowych wynikających z bieżących potrzeb procesu dydaktycznego.</p> <p>7. Stosowanie w procesie dydaktycznym takich form, jak inscenizacje, psychodramy, recytacje, śpiew itd.</p> <p>8. Przygotowanie przedstawień z okazji uroczystości klasowych, świąt (np. Dzień Matki).</p> <p>9. Promowanie książki, muzyki, kontaktu ze sztuką jako formy spędzania czasu wolnego i zdobywania wiedzy o świecie i sobie samym.</p>	<p>Pogadanki, wycieczki, pasowanie na czytelnika aktywizujące metody pracy, zajęcia prowadzone przez nauczycielki, biblioteki, konkursy, spotkania edukacyjno-okolicznościowe w Bibliotece Publicznej, udział w konkursach wiedzy. Konkursy piosenki, plastyczne, biblioteczne, inscenizacje, wystawki książek. Spotkania z autorami podręczników i książek dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>Uczeń zna swoje prawa i obowiązki. Czuje się członkiem zespołu klasowego, aktywnym i odpowiedzialnym za pracę i atmosferę w nim panującą. Dziecko podejmuje próby twórczego uczestnictwa w kulturze, poznaje rolę i znaczenie kultury i sztuki w życiu człowieka.</p>
<p>10. Zapoznanie uczniów ze środowiskiem lokalnym, instytucjami publicznymi, rodzajami i sposobami spraw załatwianych w tych instytucjach</p>	<p>Wycieczki, wywiady, spotkania z ludźmi znanymi w środowisku, zajęcia z uczniem zdolnym: przygotowanie do konkursów szkolnych, międzyszkolnych:</p>	<p>Uczeń poznaje otaczający go świat fizyczny i społeczny, odnajduje w nim swoje miejsce. Rozpoznaje swoje uzdolnienia, stosuje wiedzę i umiejętności w życiu codziennym, uczestniczy w konkursach wiedzy. Uczy się krytycznie i racjonalnie</p>
<p>11. Zapoznanie uczniów z przeznaczeniem i obsługą nowoczesnych urządzeń technicznych.</p>	<p>Kangur, ortograficzny, rozwijanie zainteresowań,</p>	
<p>12. Dostrzeganie różnic między</p>		

<p>rzeczywistością a przekazem medialnym.</p> <p>13. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów.</p> <p>14. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym i umożliwianie optymalnego rozwoju uczniom zdolnym.</p>	<p>organizowanie zajęć dodatkowych wychowawczych, logopedycznych, spotkania z pedagogiem.</p>	<p>korzystać z oferty medialnej</p>
---	---	-------------------------------------

Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań Wychowawczych
<p>1. Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami higieny i skutkami nieprzestrzegania jej.</p> <p>2. Realizacja profilaktyki zdrowego uzębienia</p> <p>3. Wdrażanie uczniów do utrzymywania w czystości miejsca pracy</p> <p>4. Udział uczniów w konkursach o tematyce zdrowotnej.</p> <p>5. Zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy.</p> <p>6. Wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad - bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, w drodze do szkoły i ze szkoły</p> <p>7. Uczenie prawidłowych zachowań w razie np. pożaru, wypadku, kradzieży.</p> <p>8. Wdrażanie uczniów do umiejętnego organizowania warsztatu pracy i zachowania higieny psychicznej</p> <p>9. Zapoznanie dzieci z właściwym zachowaniem na wypadek alarmu</p> <p>10. Przedstawienie pozytywnego albo szkodliwego wpływu</p>	<p>Pogadanki, rozmowy, spotkania z pielęgniarką, fluoryzacja, konkursy.</p> <p>„Ratujmy dziecięce uśmiechy”-akcja prozdrowotna</p> <p>Przeszkolenie uczniów w udzielaniu pierwszej pomocy.</p> <p>Pogadanki, spotkania z policjantem, filmy, pokaz, konkursy plastyczne, układanie harmonogramu, dnia (sen, nauka, wypoczynek), próbny alarm.</p> <p>Spotkania z pielęgniarką, intendentką, filmy, realizacja programu profilaktyki uzależnień,</p>	<p>Uczeń rozumie potrzebę dbałości o higienę osobistą</p> <p>Uczeń zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, stara się je przestrzegać</p> <p>Uczeń wie jak zachować się w sytuacjach - zagrożenia, zna telefony alarmowe.</p> <p>Uczeń poznaje zasady zdrowego odżywiania się i ich wpływ na zdrowie i kondycję fizyczną „Program trzymaj formę”</p>

<p>niektórych pokarmów na zdrowie człowieka</p> <p>11. Ukazywanie szkodliwości tzw. używek dla rozwoju psychofizycznego człowieka.</p> <p>12. Kształcenie umiejętności krytycznego wyboru informacji medialnych, zagrożeń ze strony mediów, skutków uzależnień od telewizji, Internetu, gier komputerowych.</p> <p>13. Nauka zabaw ruchowych, gier, zabaw terenowych i częste ich stosowanie.</p> <p>14. Objęcie fachową opieką uczniów z wadami postaw, uczniów niepromowanych</p> <p>15. Kształtowanie umiejętności obserwowania przyrody.</p> <p>16. Uświadamianie odpowiedzialności za czystość środowiska w najbliższej okolicy. Dbanie o stan środowiska.</p> <p>17. Edukacja proekologiczna- QUIZ EKOLOGICZNY lub pokaz mody ekologicznej</p>	<p>Wycieczki piesze, turnie je sportowe, festyny. Wycieczki po okolicy, do parku , lasu, dokarmianie ptaków i zwierząt, udział w akcjach: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi, zajęcia, konkursy</p>	<p>Stara się poprawnie wartościować i wybierać programy oraz kontrolować czas korzystania z nich. Uczeń docenia znaczenie aktywności ruchowej. Uczeń poznaje współzależność między człowiekiem, a środowiskiem naturalnym.</p>
--	---	--

Klasy IV – VIII

Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku dla historii i tradycji, symbolów narodowych 2. Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami obywateli zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Zapoznanie z historią i tradycjami symboli narodowych 4. Zapoznanie z sylwetkami sławnych Polaków. 5. Stwarzanie uczniom możliwości współdecydowania o klasie i szkole. 6. Pogłębienie znajomości i rozumienia zasad zawartych w Deklaracji Praw Człowieka i Konwencji Praw Dziecka 7. Zapoznanie uczniów z zasadami funkcjonowania demokratycznego państwa. 8. Uczenie zasad demokracji poprzez stosowanie metod aktywnego nauczania. 9. Wykorzystywanie wyborów samorządowych i parlamentarnych do zapoznawania się z zasadami demokracji i uczenia się kultury politycznej. 	<p>Uroczystości szkolne, środowiskowe (Święto Niepodległości, 3 Maja), konkursy, wystawki, gazetki, wycieczki do miejsc Pamięci Narodowej, „żywe” lekcje historii.</p> <p>Praca w samorządzie klasowym i szkolnym, opieka nad pracownią, terenem szkolnym, organizowanie imprez klasowych i szkolnych. Praca w grupach, debata.</p>	<p>Uczeń posiada poczucie tożsamości narodowej, wie, jak stać się dobrym obywatelem swego kraju i chce nim zostać.</p> <p>Uczeń przyswaja postawy społeczne, uczy się demokracji i samorządności poprzez oglądanie filmów profilaktycznych, zachęcanie do żywej dyskusji</p>

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
<p>1.Realizacja treści etyczno–moralnych zawartych w programach nauczania. 2.Tworzenie reguł współżycia klasowego 3.Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu. 4.Zapoznanie uczniów z odpowiedzialnością karną za konkretne wykroczenia popełniane przez nieletnich 5.Wpajanie szacunku dla cudzej i prywatnej własności, eliminowaniem kradzieży i niszczenie mienia. 6.Stała kontrola wypełniania obowiązku szkolnego pod kątem frekwencji. 7.Proponowanie wzorców osobowych zaczerpniętych z historii, literatury, świata współczesnego. 8. Poszerzenie wiedzy nt. praw dziecka zawartych w Konwencji Praw Dziecka i jej przestrzegania w Polsce i innych krajach. 9.Realizacja programu Wychowania do życia w rodzinie. 10. Kontynuowanie przekazywania systemów wartości związanych z rodziną. 11. Szczególna opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych i zagrożonych patologią. 12. Eliminowanie agresywnych zachowań i prób siłowych rozwiązywania konfliktów. 13. Uczucie się właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów. 14. Propagowanie życzliwości i otwartości w stosunkach międzyludzkich, kultury osobistej, zasad savoir vivre'u. 15. Promowanie odwagi cywilnej i reakcji w przypadku bycia świadkiem przemy, wandalizmu, obrażania innego człowieka – uczenie „mądrej „reakcji.</p>	<p>Uroczystości szkolne, realizacja treści zawartych w programach nauczania, katechezy, spotkania z pedagogiem, policjantem, ankiety, dyskusje, debaty, wywiady, psychodramy.</p> <p>Pogadanki, dyskusje, organizowanie spotkań z udziałem członków rodziny.</p> <p>Dyskusje, psychodramy, spotkania z policjantem, pedagogiem, spektakle profilaktyczne, nagradzanie wzorowych postaw wręczenie dyplomu uznania, upominanie źle zachowujących się uczniów.</p>	<p>Uczeń staje się wrażliwy na potrzeby innych, zna podstawowe zasady tolerancji. Postępuje zgodnie z zasadami Dekalogu.</p> <p>Uczeń pogłębia swoją wiedzę nt. rodziny i zasad jej funkcjonowania. Rozumie znaczenie praw naturalnych i ustanowionych przez człowieka.</p> <p>Uczeń zna podstawowe zasady obowiązujące w stosunkach międzyludzkich, stosuje w praktyce obowiązujące procedury zachowania się w sytuacjach problemowych.</p>

Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.

Zadania	Metody	Efekty oddziaływań wychowawczych
<p>1.Przeprowadzenie ankiet pomagających poznać zainteresowania ucznia. 2.Przydzielanie zadań o zróżnicowanym stopniu trudności i sposobie realizacji w zależności od uzdolnień, możliwości, rozwoju i postępów ucznia. 3.Zapoznanie uczniów z różnymi technikami zdobywania wiedzy m.in., mnemotechniki 4.Przygotowanie do życia w społeczeństwie informatycznym i informacyjnym. 5.Praca z uczniem zdolnym i mającym problemy w nauce. 6.Zapoznanie uczniów ze sposobami zdobywania informacji. 7. Zorganizowanie konkursu „Mam talent”. 8. Zespołowe przygotowanie i prezentowanie wiedzy zdobytej na dany temat. 9. Udział w konkursach przedmiotowych innych, związanych z zainteresowaniami uczniów. 10. Przygotowanie zespołu uczniów do obchodów uroczystości zgodnie z kalendarzem imprez 11. Udział uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.</p>	<p>Ankiety, współpraca z rodzicami, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, koła zainteresowań, nauczanie indywidualne, przygotowanie uczniów do konkursów.</p> <p>Udostępnianie czasopism, książek, filmy, Internet.</p> <p>Prezentacja uzdolnień, udział w konkursach przedmiotowych, ekologicznych, apele. Umieszczanie nazwisk zwycięzców, na specjalnej tablicy</p>	<p>Uczeń poznaje swoje możliwości i predyspozycje. Potrafi świadomie korzystać ze środków komunikacji masowej, zna i wykorzystuje w praktyce podstawowe zasady posługiwania się komputerem i technologią informacyjną.</p> <p>Uczeń poznaje sposoby samodzielnego zdobywania wiedzy, rozwijania uzdolnień i zainteresowań. Potrafi sprostać stawianym przed nim wymaganiom związanym z dalszą edukacją.</p>

Podmioty współpracujące ze szkołą w realizacji zadań wychowawczo- profilaktycznych

W zmieniającym się środowisku mamy do czynienia z bardzo zróżnicowanymi uczniami, zarówno pod względem dydaktycznym, czy społecznym jak i emocjonalnym. Istnieją zatem realne potrzeby ciągłego kształcenia się w tym zakresie. Reagujemy zatem na bieżące potrzeby uczniów. W tym zakresie wykorzystujemy do konsultacji indywidualnych specjalistów z zewnątrz oraz w ramach realizacji projektów. Korzystamy też ze szkoleń z uwzględnieniem indywidualizacji nauczania oraz specyfiki pracy z danym uczniem. Współpracujemy z rodzicami/opiekunami prawnymi jak i innymi instytucjami życia społecznego.

Współpraca z rodzicami:

1. Systematyczne spotkania nauczycieli z rodzicami.
2. Zebrania ogólne rodziców, Rady Rodziców, spotkania z dyrektorem szkoły (co najmniej dwa razy w roku).
3. Wizyty domowe pedagoga i wychowawców (wg potrzeb).
4. Indywidualne spotkania nauczycieli z rodzicami wg potrzeb.
5. Pedagogizacja rodziców.
6. Zapoznanie rodziców z:
  - zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi w danej klasie i szkole;
  - przepisami dotyczącymi zasad oceniania klasyfikowania i promowania uczniów;
  - organizacją opieki psychologiczno-pedagogicznej, harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę;
  - statutem szkoły;
7. Udział rodziców w podejmowaniu różnych decyzji istotnych dla pracy szkoły: Rada Rodziców, rady klasowe rodziców, indywidualne inicjatywy rodziców;
8. Współdziałanie z rodzicami podczas organizowania wypoczynku uczniów – wycieczki, biwaki i inne imprezy
9. Zapraszanie rodziców do współdziałania w realizacji niektórych zagadnień programowych.
10. Angażowanie rodziców do wykonywania prac na rzecz szkoły.
11. Uhonorowanie rodziców najbardziej zaangażowanych w prace na rzecz szkoły – wręczenie podziękowania podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego.
12. Zachęcanie rodziców do brania udziału w warsztatach organizowanych przez szkołę

Współpraca szkoły ze środowiskiem:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna:

- a. korzystanie z zaleceń poradni podczas pracy z uczniem mającym trudności w nauce lub zaburzenia w zachowaniu;
- b. kierowanie uczniów z problemami dydaktyczno-wychowawczymi na badania, konsultacje;
- c. zapraszanie pracowników na spotkania z nauczycielami, rodzicami prowadzenie warsztatów, szkoleń;

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:

- a. stałe i okresowe przedstawianie sytuacji dydaktycznej i wychowawczej uczniów z rodzin zastępczych.
- b. przekazywanie na bieżąco informacji do PCPR w sytuacji pojawienia się nieprawidłowości opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach zastępczych, problemów wychowawczych i edukacyjnych u młodzieży umieszczonej w rodzinach zastępczych, oraz zaistnienia potrzeb w zakresie objęcia rodziny pomocą psychologiczną, prawną i społeczną.

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- a. finansowanie obiadów oraz zakupu podręczników i przyborów szkolnych dzieciom z rodzin najuboższych;
- b. współdziałanie uczniów w akcjach dobroczynnych, organizowanych przez MOPS,
- c. udział pedagoga szkolnego w spotkaniach dotyczących: zakładania Niebieskiej Karty, Posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie;

4. Policja:

- a. spotkania uczniów z policjantem – pogadanki nt. „Bezpieczna droga do szkoły”, „Przestępczość i odpowiedzialność nieletnich”, „Bezpieczeństwo w czasie ferii zimowych i wakacji letnich” itp.,
- b. współpraca w zakresie rozwiązywania poważnych problemów wychowawczych z uczniami (indywidualne rozmowy, wizyty w domach rodzinnych wychowanków).

5. Kościół

- udział sztandaru szkolnego w uroczystościach kościelnych o wymowie patriotycznej (np. 3 Maja, 11 listopada),
- udział przedstawicieli kościoła w uroczystościach szkolnych,
- udział w rekolekcjach wielkopostnych.

5. Wodzisławskie Centrum Kultury:

- udział uczniów w zajęciach organizowanych przez WCK;

6. Urząd Miasta

- współpraca w zakresie organizowania konkursów, imprez miejskich, promowanie szkoły na łamach prasy lokalnej;

7. Miejska Biblioteka Publiczna:

- współpraca w zakresie organizowania konkursów, zajęć edukacji czytelniczej i medialnej, imprez gminnych;
- udział w organizowanych imprezach okolicznościowych, zajęciach edukacyjnych, spotkaniach z ciekawymi ludźmi (aktorzy, pisarze,.... .);
- spektakle teatrów objazdowych, występy artystów;

8. Szkoły:

- organizowanie międzyszkolnych imprez sportowych;
- współpraca podczas organizowania konkursów przedmiotowych i nie tylko
- udział nauczycieli w pracach komisji egzaminacyjnych,;

9. PCK

- udział w przedsięwzięciach: „Zostań świętym Mikołajem”, „Olimpiada wiedzy o zdrowiu”

10. Muzeum:

- udział w zajęciach muzealnych, lekcjach żywych, otwartych

11. Współpraca ze stowarzyszeniami służącymi dziecku i rodzinie

UTW- nauka i szacunek do tolerancji – budowanie więzi międzypokoleniowej
Stowarzyszenie Przy Dziupli – skupienie działań szanujących osoby i dzieci niepełnosprawne
Stowarzyszenie Rodzina – propagowanie szacunku wobec własnego ciała

12. Sanepid

Realizacja programu „Trzymaj formę”

13. Ościenne Uczelnie-promowanie dobrych praktyk profilaktycznych – AHE WZ Wodzisław Śląski oraz WSB I N o Z WZ RYBNIK

14. Wodzisławska Placówka Wsparcia Dziennego „DZIUPLA”- ścisła współpraca z asystentami rodzin

Oczekiwane efekty – *CO UCZEŃ POTRAFI*

- planować, organizować i oceniać własną naukę, przyjmować za nią odpowiedzialność,
- skutecznie porozumiewać się w różnych sytuacjach, prezentować własny punkt widzenia i uwzględniać poglądy innych ludzi, poprawnie posługiwać się językiem ojczystym, językami obcymi oraz przygotowywać do publicznych wystąpień,
- efektywnie współdziałać w zespole, budować więzi międzyludzkie, podejmować indywidualne i grupowe decyzje, skutecznie działać na gruncie zachowania obowiązujących norm,
- rozwiązywać problemy w twórczy sposób,
- poszukiwać, porządkować i wykorzystywać informacje z różnych źródeł, efektywnie posługiwać się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi,
- potrafi odnosić się do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków,
- rozwijać sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań, przyswajając sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.
- przejmować odpowiedzialności za własne życie i rozwój osobowy.
- dbać o swój wszechstronny rozwój osobowy (w wymiarze fizycznym - w tym zdrowotnym, psychicznym, intelektualnym, moralnym i duchowym), jak i ich rozwojowi społecznemu,
- rozwijać dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- ma poczucie użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak i całej edukacji na danym etapie,
- potrafi dążyć do dobra w wymiarze indywidualnym i społecznym, potrafi umiejętnie godzić dobro własne z dobrem innych, odpowiedzialności za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolności własnej z wolnością innych,
- poszukiwać, odkrywać i dążyć rzetelną pracą do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
- realizować się w życiu w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
- rozpoznawać wartości moralne, dokonywać wyborów i hierarchizacji wartości,
- posiada umiejętności kształtowania w sobie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.

- sprawnie i świadomie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny mówionej (zwłaszcza ogólną i potoczną) w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- poprawnie formułuje pytania i odpowiedzi,
- skutecznie uczestniczy w dialogu, dyskusji i negocjacjach; słucha wypowiedzi partnerów,
- aktywnie i krytycznie słucha (z empatią, ze wspomaganiami, z korygowaniem, ze sprzeciwem) wystąpień publicznych; odróżnia fakty od opinii.
- potrafi syntetyzować poznany materiał: scalać zebrane informacje w problemowe całości,
- korzysta z literatury fachowej: notuje, relacjonuje;
- korzysta z różnych źródeł informacji (dokumentów, leksykonów, encyklopedii, słowników, baz danych, nagrań, Internetu).
- praktycznie posługuje się językiem obcym,
- ogólnie rozumie autentyczne przekazy słowne, odbierane za pośrednictwem mediów (audycja radiowa, telewizyjna, film) oraz tekstu (prasa, opracowania popularnonaukowe, fragmenty tekstów literackich, wybrane przekazy internetowe).
- posiada umiejętność wyszukiwania, selekcji, porządkowania szczegółowych informacji w autentycznych przekazach słownych oraz tekstowych.
- posiada umiejętność uczestniczenia w dyskusji, w tym argumentowanie, wyrażanie opinii, uzasadnianie i obrona własnych sądów.
- dostrzega błędy oraz dokonuje autokorekty.
- posiada umiejętność opanowania indywidualnych strategii uczenia się, korzystania z różnych źródeł informacji (między innymi leksykonów, encyklopedii, słowników specjalistycznych oraz źródeł elektronicznych).
- wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności w życiu społecznym. Dostrzega zmiany w systemie norm i wartości obowiązujących w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym na przestrzeni dziejów.
- rozumie, że jednostki i grupy społeczne, w przeszłości i obecnie, w zróżnicowany sposób objaśniają i wykorzystują historię.
- rozumienie problemy życia publicznego, określa ich przyczyny i przewiduje skutki.
- krytycznie korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących spraw publicznych.
- posiada umiejętność formułowania, uzasadniania i obrony własnego stanowiska na forum publicznym.

- ma umiejętność organizowania działań o charakterze obywatelskim, zgodnych z normami i wartościami demokratycznymi.
- zna zasady i umie stosować procedury demokratyczne.
- zna prawa i obowiązki obywatelskie.
- rozróżnia kompetencje poszczególnych organów władzy i instytucji państwowych i samorządowych.
- analizuje motywy działań i wyborów dokonywanych przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego; ocenia własne decyzje i działania.
- orientuje się w podstawowych zasadach prawa i polskiego systemu prawnego.
- umiejętnie czytania ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty,
- posiada umiejętność wskazania przykładów degradacji środowiska wynikającej z technicznej działalności człowieka oraz możliwych sposobów zapobiegania tej degradacji.
- zna prawidłowości przyrodnicze i metody ich poznawania.
- dostrzega przemiany chemiczne w środowisku przyrodniczym oraz czynniki wpływających na ich przebieg.
- rozpoznaje zagrożenia dla zdrowia człowieka i zna zasad działania na rzecz własnego zdrowia.
- zna przyczyny aktualnego stanu środowiska w skali lokalnej, krajowej, światowej oraz sposoby przeciwdziałania niekorzystnym zmianom
- korzysta z różnorodnych źródeł informacji geograficznej: map, planów, roczników statystycznych, zdjęć, profili, przekrojów, rysunków, czasopism, przewodników, literatury popularnonaukowej, Internetu i innych.
- selekcjonuje, porządkuje, analizuje i interpretuje informacje o stanie i zmianach środowiska geograficznego oraz sytuacji społecznej, politycznej i ekonomicznej.
- dostrzega i analizuje relacje między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego oraz działalnością człowieka w skali globalnej, regionalnej i lokalnej.
- zna dzieła różnych dziedzin i epok kultury narodowej i światowej.
- posiada umiejętność dostrzegania walorów kultury własnego regionu.
- rozwija wybrane form aktywności artystycznej w zakresie różnych dziedzin sztuki.
- potrafi dokonać trafnej samooceny oraz autoprezentacji.
- umiejętnie stosuje podstawowe zasady pracy w zespole

- opracowuje dokumenty oraz tworzy prezentacje z wykorzystaniem różnych narzędzi informatycznych i różnych źródeł informacji.
- posługuje się programami komputerowymi i metodami informatyki w uczeniu się i rozwiązywaniu problemów.
- korzystanie z dostępnych źródeł informacji za pomocą komputerów.
- komunikuje się z wykorzystaniem sieci komputerowej.
- stosuje ćwiczenia kształtujące prawidłową sprawność fizyczną i ruchową.
- aktywnie uczestniczy w indywidualnych i zespołowych formach aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
- ma świadomość odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.
- zna zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
- zna zasady planowania i organizowania działań.
- zna podstawowe pojęcia i koncepcje etyczne.
- ma umiejętność dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych i innych.
- posiada umiejętność dokonywania wyborów moralnych i podejmowania decyzji w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości.
- ma umiejętność lepszego poznania siebie i rozwijania własnej tożsamości.

Ewaluacja programu:

Ewaluacja prowadzona jest w celu sprawdzenia, czy realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego przebiega zgodnie z założeniami, czy uzyskuje się przewidziane efekty i czy nie zachodzi potrzeba wprowadzenia korekt w programie. Ewaluacja przeprowadzana będzie pod koniec każdego roku szkolnego w formie zbierania opinii uczniów i nauczycieli oraz przedstawicieli Rady Rodziców na podstawie wywiadu. Źródłem informacji będą opinie uczniów i wychowawców, dokumenty przebiegu nauczania.

Wyniki ewaluacji zostaną opracowane w postaci sprawozdania. Sprawozdanie będzie udostępnione osobom zainteresowanym: dyrekcji szkoły, radzie pedagogicznej, rodzicom uczniów.